

JAK SE STÁT BOTANIKEM

evropský
fondy v ČR

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÁ LÍDR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro udržitelnou budoucnost

Liberecký
kraj

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

„Prezentace odborných profesí a řemesel“

Českolipské muzeum představuje školám v rámci grantového projektu Libereckého kraje **PŘÍRODOVĚDNÉ PROFESE, ODBORNÉ PROFESE A TRADIČNÍ ŘEMESLA** s cílem rozšířit výuku předmětu Volba povolání pro žáky 8. až 9.tříd s možností odborného a praktického seznámení se s daným oborem.

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.1.22/02.0003

Název projektu: Prezentace odborných profesí a řemesel

Název příjemce podpory: Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě, příspěvková organizace

Název a číslo globálního grantu: CZ.1.07/1.1.22 Zvyšování kvality ve vzdělávání v Libereckém kraji II

Název a číslo oblasti podpory: 1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání

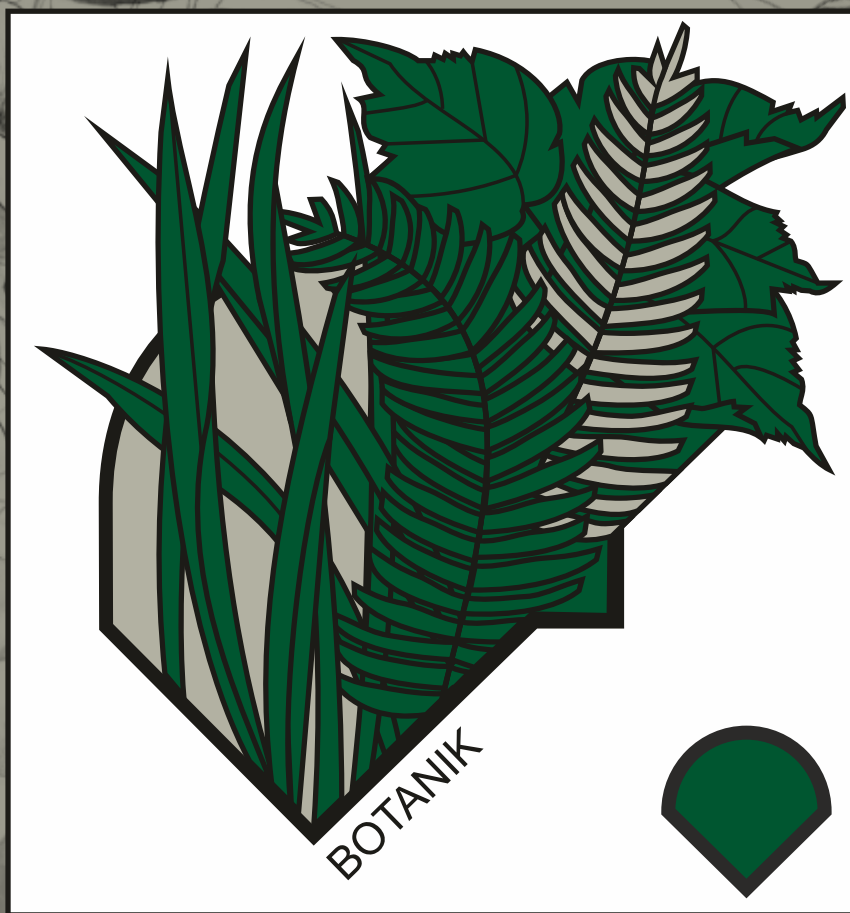
Schvalovatel návrhu GP: Liberecký kraj

BOTANIKA

neboli rostlinopis či fytoologie
je přírodní věda, zkoumající tu část přírody,
kterou označujeme termínem flóra,
tedy rostliny a vše, co s nimi souvisí.

Botanika - odvozeno od řeckého slova „botane“ = rostlina

Botanik

Botanik je vysoce kvalifikovaný pracovník, jehož uplatnění v praxi je odvozeno od jeho konkrétní odborné specializace, kterou nabízejí příbuzné vědní obory, jako je například: geobotanika (fytocenologie), fyto geografie, morfologie rostlin, paleobotanika, fyziologie rostlin, fytopatologie (rostlinolékařství), rostlinná ekologie, algologie, mykologie, bryologie, lichenologie, floristika

◊ Příbuzné vědní obory

Geobotanika (fytocenologie) - nauka o rostlinných společenstvech a jejich rozšíření

Fytogeografie - nauka o zeměpisném rozšíření rostlin a jeho příčinách

Morfologie rostlin - studuje tvary a části rostlin

Paleobotanika - věda o zkamenělinách a otiscích vymřelých rostlin

Fyziologie rostlin - vědní obor, zabývající se vnitřními životními pochody rostlin

Fytopatologie (roślinolékařství) - věda zabývající se rostlinnými chorobami

Rostlinná ekologie - zkoumá vztahy mezi rostlinami a prostředím

Algologie - věda o řasách

Mykologie - věda o houbách

Bryologie - věda o mechorostech

Lichenologie - věda o lišejnících

Floristika - je odvětvím botaniky, které se věnuje vyhledávání, určování a evidování rostlinných druhů na určitém území

◊ Základní předpoklady pro práci botanika

Zájem o ochranu přírody a životního prostředí

Zájem o přírodovědné obory

◊ Potřebné vzdělání

Pro profesionální výkon tohoto povolání je vhodné vysokoškolské vzdělání přírodovědného zaměření v oboru botanika, a to s konkrétní specializací vybranou dle osobního zájmu studenta. Tomu předchází studium na střední škole, nejlépe na gymnáziu.

Absolvent oboru botanika je po ukončení vysokoškolského studia znalcem biologie, ekologie rostlin a vegetace. Má teoretické i praktické znalosti, které se opírají jak o terénní, tak experimentální metody průzkumů a získávání dat.

Středoškolskému studiu botaniky se však lze věnovat i v oborech jako je zahradnictví, sadovnická a krajinářská tvorba, floristika či lesnictví, ekologie a ochrana životního prostředí.

Možnosti středoškolského studia botaniky v oboru ZAHRADNICTVÍ

Střední odborná škola veterinární, mechanizační a zahradnická

Rudolfovská 92, České Budějovice, Jihočeský kraj
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Střední zahradnická škola Rajhrad

Masarykova 198, Rajhrad, Jihomoravský kraj
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Třešť

K Valše 38, Třešť, Vysočina
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Střední škola zahradnická a technická Litomyšl

T. G. Masaryka 659, Litomyšl, Pardubický kraj
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Střední škola zemědělská, Olomouc

U Hradiska 4, Olomouc, Olomoucký kraj
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Střední škola zahradnická, Kopidlno

Náměstí Hilmarovo 1, Kopidlno, Královéhradecký kraj
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Mateřská škola, základní škola a střední škola pro sluchově postižené, Valašské Meziříčí,

Vsetínská 454, Valašské Meziříčí, Zlínský kraj
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Střední škola zahradnická, s. r. o.

Svatoslavova 333/4, Praha 4 - Nusle
Soukromá škola, denní studium, 4 roky

◊ Uplatnění absolventa středoškolského studia v oboru ZAHRADNICTVÍ

- ve středních technickohospodářských funkcích v zahradnických odvětvích
- v příbuzném zemědělském oboru
- může pracovat v obchodu, ve službách
- v poradenství, marketingu
- množení ovocného a okrasného materiálu
- pěstování květin, ovoce a zeleniny
- sadovnická a krajinářská tvorba
- floristika
- skladování a zpracování produktů zahradnické výroby
- jako technik v zahradnictví
- agronom
- podnikatel
- obchodník nebo úředník v oblasti státní správy

Možnosti středoškolského studia botaniky v dalších oborech

Okrasné a produkční zahradnictví

Obchod a služby v zahradnictví

Česká zahradnická akademie Mělník - střední škola a vyšší odborná škola,
příspěvková organizace, Na Polabí 411, Mělník, Středočeský kraj
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Zahradnická tvorba a produkce

Střední škola zahradnická a zemědělská A. E. Komerse, Děčín - Libverda,
Českolipská 123, Děčín – Libverda, Ústecký kraj
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Tvorba a údržba zahrad, Údržba golfových hřišť

Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola **Mendelova 131, Benešov,**
Středočeský kraj
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Sadovnická a krajinářská tvorba; Floristika; Greenkeeper

Střední odborná škola stavební a zahradnická, Praha 9, Učňovská 1, Praha 9
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Obchod a služby v zahradnictví

Soukromá střední odborná škola a Soukromé střední odborné učiliště BEAN, s.r.o.
Českobrodská 32a/362, Praha 9
Soukromá škola, denní studium, 4 roky

Zahradník - krajinář

Střední lesnická škola Žlutice
Žižkov 345, Žlutice, Karlovarský kraj
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Projektování zahrad

Floristika

Střední škola služeb, obchodu a gastronomie, Hradec Králové, Velká 3,
Královéhradecký kraj
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Zahradnictví se zaměřením na exteriéry, interiéry a design

Střední zahradnická škola, Ostrava, příspěvková organizace
Žákovská 20 - 22/288, Ostrava – Hulváky, Moravskoslezský kraj
Veřejná škola, denní studium, 4 roky

Možnosti vysokoškolského studia - BOTANIKA A MYKOLOGIE

Univerzita Karlova v Praze

Ovocný trh 3-5, 116 36 Praha 1
Přírodovědecká fakulta

Česká zemědělská univerzita v Praze

Kamýcká 129, 165 21 Praha 6 - Suchbát
Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů
Fakulta tropického zemědělství (Institut tropů a subtropů)
Fakulta životního prostředí

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Pasteurova 3544/1, 400 96 Ústí nad Labem
Fakulta životního prostředí
Přírodovědecká fakulta

Technická univerzita v Liberci

Studentská 2, 461 17 Liberec 1
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická

Univerzita Hradec Králové

Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové III
Přírodovědecká fakulta

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Braníšovská 1645/31a, 370 05 České Budějovice
Přírodovědecká fakulta
Zemědělská fakulta

Masarykova univerzita v Brně

Žerotínovo náměstí 617/9, 601 77 Brno
Přírodovědecká fakulta

Mendelova univerzita v Brně

Zemědělská 1/1665, 613 00 Brno
Agronomická fakulta
Zahradnická fakulta

Ostravská univerzita v Ostravě

Dvořákova 138/7, 701 03 Ostrava
Přírodovědecká fakulta

Slezská univerzita v Opavě

Na Rybníčku 1, 746 01 Opava
Filozoficko-přírodovědecká fakulta

Univerzita Palackého v Olomouci

Křížkovského 8, 771 47 Olomouc
Přírodovědecká fakulta

◆ Pracovní činnosti profese BOTANIK

- botanické výzkumy
- zpracování, realizace a vyhodnocování plánů péče
- péče o lesní a nelesní ekosystémy
- prezentace a publikování výsledků výzkumné a dokumentační činnosti
- přednášková a osvětová činnost
- vypracovávání odborných posudků
- spolupráce s dalšími odborníky na botanickém výzkumu
- spolupráce s vědeckými a dalšími odbornými institucemi v ČR a v zahraničí
- zajišťování botanického výzkumu a monitoringu
- zajišťování výkonu státní správy na svěřeném úseku
- zpracovávání odborných podkladů pro výkon státní správy

◆ Uplatnění absolventů v praxi

Pracovníci ve výzkumných ústavech.

Pracovníci v botanických zahradách, v přírodovědných odděleních muzeí.

Pracovníci v organizacích zabývajících se ochranou přírody a správou chráněných území.

Pracovníci firem orientovaných na ekologickou problematiku a hodnocení stavu životního prostředí, ekologické poradenské služby či ochranu přírody.

Pracovníci v rostlinné výrobě či lesnictví.

Uplatnění absolventů ve školství

-asistenti na VŠ

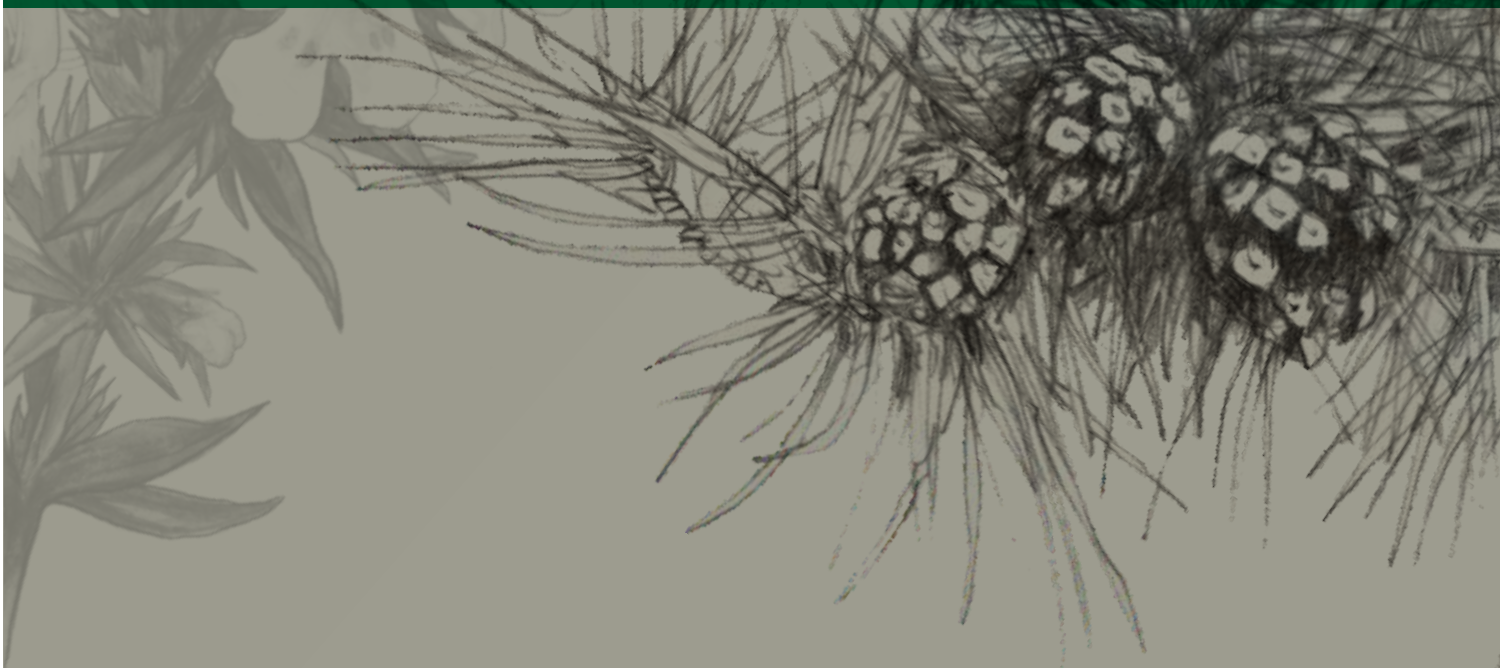
-učitelé biologie na středních školách apod.

◊ Studium botaniky v oboru - Zahradní a krajinná tvorba

Vyšší odborná škola zahradnická a Střední zahradnická škola, Na Polabí 411, Mělník
Charakteristika oboru

- zlepšování životního prostředí a ochrany přírody
- okrasné zahradnictví
- biologie
- botanika
- ekologie a ochrana životního prostředí
- tvorba správy a ochrany zeleně v intravilánech sídel i ve volné urbanizované krajině
- dendrologie
- péče o dřeviny
- sadovnické tvorby a techniky pro nově zakládání i rekonstruované plochy zeleně
- projektování a zakládání zeleně, její správa a ochrana
- vytváření zahradních a krajinnářských projektů
- urbanismus, krajinnářství a zahradní tvorba
- sortiment rostlin
- zakládání a péče o vegetační prvky zeleně
- vypěstování rostlinného materiálu
- aplikace nových technologií při sadovnických úpravách
- tvorba územního systému ekologické stability
- posouzení stanovištních podmínek
- problematika městské a příměstské zeleně
- práce s geodetickými měřicími přístroji
- určování nejdůležitějších patogenů u dřevin, květin a trav
- ochrana rostlin před chorobami a škůdci
- kunsthistorie
- problematika právního, stavebního a ekonomického charakteru
- psychologii řízení

Uplatnění absolventů oboru Zahradní a krajinná tvorba

Vyšší odborná škola zahradnická a Střední zahradnická škola, Na Polabí 411, Mělník

Absolvent Vyšší odborné školy zahradnické Mělník je připraven na výkon těchto povolání:

- pěstitel okrasných dřevin a rostlin, pěstitel trávníků
- pracovník v realizacích sadovnických úprav a v jejich údržbě
- arborista (poradenství, oceňování a odborná údržba dřevin)
- školkař (majitel menší a střední okrasné školky, pracovník v okrasných školkách)
- majitel menší zahradnické firmy
- pracovník státní správy ochrany přírody a pracovník referátu životního prostředí (tvorba, správa a ochrana zeleně v intravilánech sídel i volné urbanizované krajiny)
- pracovník v zahradnickém obchodu
- pracovník vykonávající konzultační a specializační poradenskou činnost v oblasti zahradní a krajinné tvorby
- střední projektant zahradních a krajinných úprav (příprava a zpracování projektů, včetně kalkulace nákladů, tvorba osazovacích plánů)
- pedagog na nižších stupních odborných škol

Zemědělská výroba, lesnictví, rybářství, vodní hospodářství

- samostatný zahradnický technik
- samostatný technik sadovník
- samostatný technik zahradnické výroby
- samostatný technik florista

Ochrana životního prostředí

- samostatný ekolog
- samostatný pracovník ochrany přírody a krajiny
- samostatný referent životního prostředí a státní správy

Územně-samosprávní celky

- samostatný pracovník samosprávy pro životní prostředí
- samostatný pracovník samosprávy pro ochranu přírody a krajiny
- samostatný pracovník samosprávy pro údržbu městské zeleně

Management

- vedoucí pracovník univerzálních dílčích celků (obchodní manager)

Státní správa

- samostatný botanik
- samostatný inspektor ochrany přírody a krajiny
- samostatný krajinář

Absolvent vzdělávacího programu Zahradní a krajinná tvorba může rovněž pokračovat ve vzdělávání na příslušných vysokých školách.

◊ **Náplň práce odborné profese BOTANIK VLASTIVĚDNÉHO MUZEA A GALERIE V ČESKÉ LÍPĚ**

Správa a odborné vedení botanického depozitáře

Péče o herbářové položky

Odborná správa sbírek

Tvorba a správa nových sbírek

Samostatné provádění a organizace botanických terénních výzkumů prostředí

Zpracovávání odborných posudků v oblasti botanického výzkumu

Prezentace a publikování výsledků botanické výzkumné činnosti

Spolupráce s odborníky vědeckých a odborných institucí v ČR a v zahraničí

Spolupráce se studenty, oponentury odborných prací

Příprava, zpracování a realizace grantových projektů

Prezentace a publikování výsledků botanické výzkumné činnosti

Požizování dokumentace sbírkových předmětů, například fotografické

Dokumentace terénních výzkumů a průzkumů přírodovědeckých

Katalogizace, inventarizace a evidence sbírkových předmětů

Terénní výzkumy prostředí, z něž jsou získávány sbírkové předměty

Zprostředkovávání sbírkových předmětů badatelům a zajišťování prezentace

sbírkových předmětů veřejnosti

Zajišťování tuzemských zápůjček a výpůjček sbírkových předmětů

Přípravy výstav, expozic a akcí pro veřejnost

JAK SE STÁT MYKOLOGEM

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

Liberecký
kraj

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MYKOLOGIE

z řeckého μύκης - mýkés, což znamená "houba"

- nauka o houbách
- věda zabývající se studiem hub a jejich genetickými a biochemickými vlastnostmi
- využitím hub v lékařství a potravinářství
- otravami a nemocemi způsobenými houbami
- studuje rozmnožování, anatomii, morfologii, fyziologii, taxonomii a systematiku hub
- zabývá se významem a působením hub na rostliny, lesní porosty, na člověka a zvířata

Mykolog

Mykolog je odborník, který se zabývá studiem hub, provádí mykologický průzkum, studuje houby z hlediska systematiky a taxonomie i z hlediska ochrany přírody.

Houby, včetně jejich studia, mají velký význam v lesnické fytopatologii a v zemědělství obecně. Neméně důležitou roli hrají ve zdravotnictví a ve farmaceutickém i potravinářském průmyslu.

◇ Potřebné vzdělání pro profesi MYKOLOG

Pro profesionální zaměření je vhodné vysokoškolské vzdělání v oboru botaniky se specializací mykologie. Je však třeba zdůraznit, že mezi mykology je mnoho amatérů, kteří dosáhli vysokých znalostí v tomto oboru vlastním studiem a jsou schopni v závislosti na svém technickém vybavení provádět, a také provádějí, mykologické průzkumy, taxonomické studie určitých systematických skupin hub, píšou odborné články do specializovaných časopisů, vydávají popularizační atlasy i specializované monografie určitých skupin hub.

◇ Možnosti studia mykologie na vysokých školách

Příklady předmětů studia a terénních cvičení

Předměty mykologické specializace

Obecná mykologie

Mykologie v obecné rovině - houby na buněčné úrovni, anatomie a morfologie hub, vegetativní stélka, rozmnožovací struktury, genetika, nomenklatura a zpracování houbového materiálu. Obecné základy pro odborné studium hub.

Systematický přehled makroskopických hub

Předmět zaměřený na houby tvořící makroskopické plodnice.

Mykologické praktikum

Praktikum zaměřené na poznání a determinaci hub, zejména těch, se kterými se lze běžně v přírodě setkat.

Ekologie a význam hub

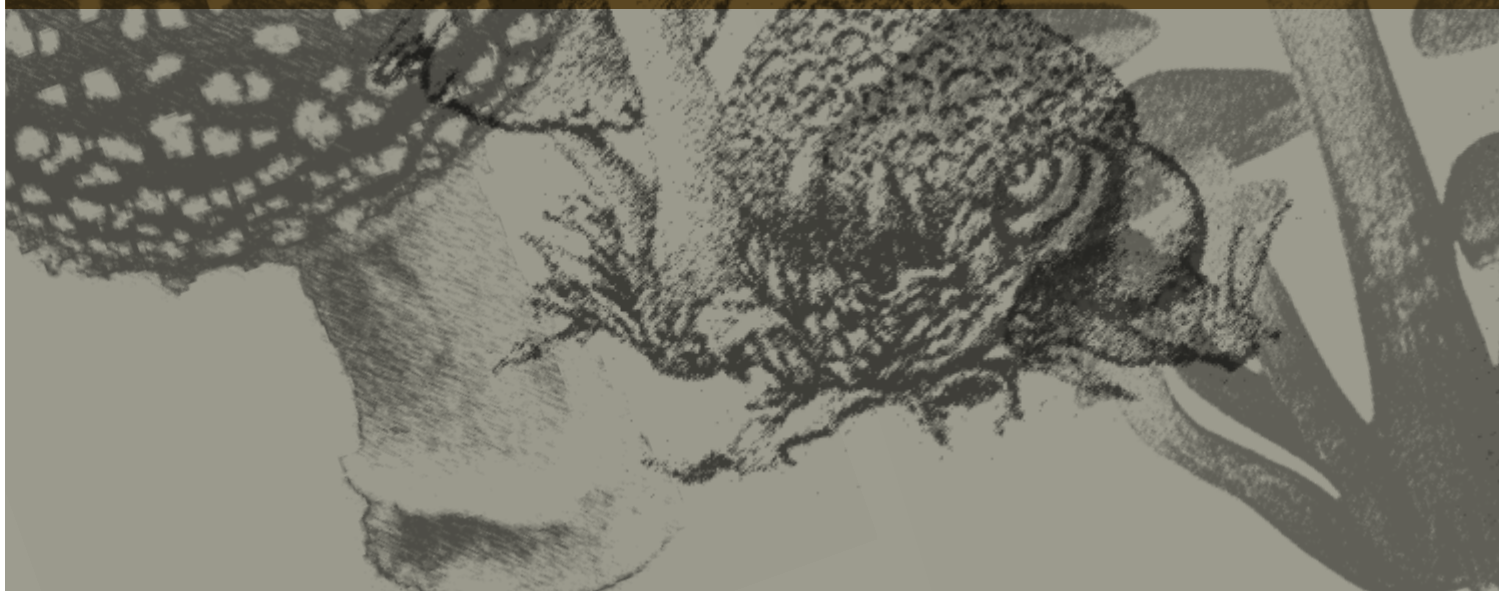
Vztahy hub s abiotickým prostředím i jinými skupinami organismů (saprofytismus, symbiózy, parazitismus), rozšíření a ochrana hub, její teoretické základy a praktická aplikace, význam pro člověka pozitivní (jedlé houby, hospodářské využití) i negativní (otravy, hospodářské škody), pochopení vzájemných souvislostí ekologie hub a jejich významu pro člověka.

Fytopatologie

Rozebírá vztahy mezi hostiteli a parazity, jejich vzájemné ovlivňování, závislost na podmínkách prostředí.

Mykologické exkurze

Terénní cvičení mykologického zaměření.

◊ Příklady pracovního zaměření profese MYKOLOG, jeho činnosti a uplatnění v praxi

- provádění inventarizačních mykologických průzkumů
- monitoringu v chráněných zájmových územích
- studování systematických skupin hub z hlediska taxonomie
- popisování nových druhů pro vědu
- publikace odborných článků v mykologických časopisech
- publikace monografií určitých rodů nebo skupin hub
- publikace popularizačních atlasů pro běžné houbaře
- osvětová činnost, přednášky
- spolupráce se sdělovacími prostředky
- výkon odborného poradce při výstavách hub
- práce v mykologických poradnách pro širokou veřejnost
- spolupráce se zdravotnickými zařízeními v případě otrav houbami (pomoc s determinací požitých hub)
- řešení problémů zemědělské fytopatologické mykologie
- studium ekologie
- rozšíření, taxonomie a diagnostiky fytopatogenních hub
- epidemiologie houbových chorob
- ochrana zemědělských plodin před houbovými chorobami
- výzkum chorob hlavních zemědělských plodin (obiloviny, technické plodiny – olejniny a energetické plodiny, ovocné dřeviny a drobné ovoce)
- výzkum původců ekonomicky závažných chorob
- výzkum chorob klasů a stébel obilovin
- výzkum hub napadajících drobné ovoce a ovocné dřeviny

K výzkumu, charakterizaci, detekci a determinaci fytopatogenních hub jsou využívány klasické, imunochemické a molekulárně-genetické techniky.

Kontakty na odborné lektory a pracovníky muzea,
na které je možné se obracet se svými dotazy a konzultacemi i po ukončení projektu:

Ing. Marta Knauerová

Vedoucí přírodovědného oddělení

Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě

Botanička

Tel.: 487 824145

Mobil: 725 099 727

E-mail: knauerova@muzeumcl.cz

Více informací najdete na: www.muzeumcl.cz

Ing. Tereza Kaiserová

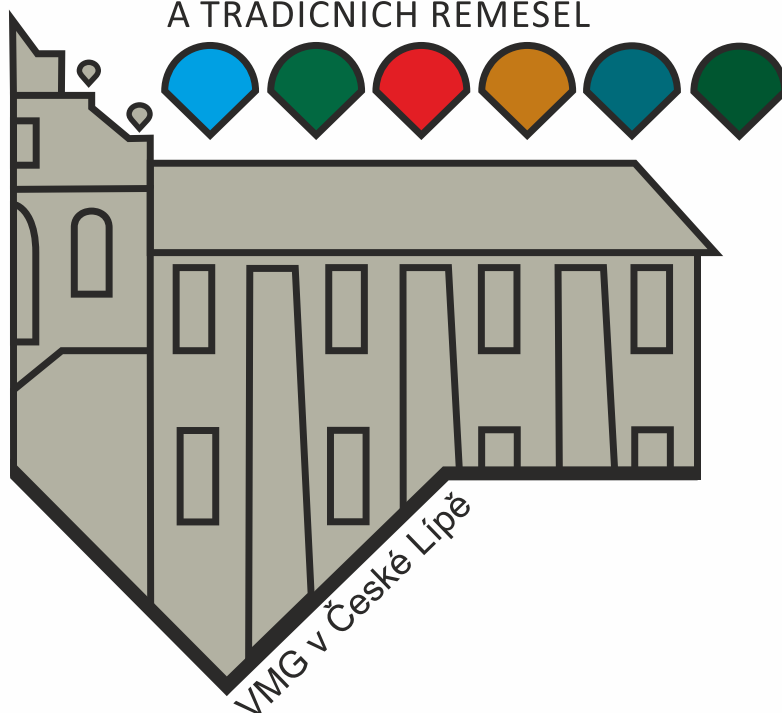
Koordinátorka Ekoporadny ORSEJ

Mobil: 774 825 089

E-mail: kaiserova@muzeumcl.cz

PREZENTACE

ODBORNÝCH PROFESÍ
A TRADIČNÍCH ŘEMESEL

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Díčí informace a podklady pro tento vzdělávací materiál byly použity z internetového zdroje Wikipedie, otevřená encyklopedie, z encyklopedie profesí www.jobs.cz/poradna/profese/; <http://www.infoabsolvent.cz/>; <http://www.stredniskoly.cz/>; <http://www.vysokeskoly.cz/>; z archivu GP Profese a řemesla, z osobních archivů lektorů a archivu VMG v České Lípě.